

SPIS TREŚCI

Od redaktora naukowego cyklu Komisja Edukacji Narodowej	11
Wykaz skrótów	15

CZĘŚĆ I

O Komisji Edukacji Narodowej – wprowadzenie

Wstęp. Uwagi o stanie badań	19
-----------------------------------	----

Rozdział I

Rzeczpospolita Obojga Narodów w wieku XVIII przed utworzeniem

Komisji Edukacji Narodowej	29
Kryzys Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku	30
Szkoly średnie	31
Pierwsze szkoły dla elity szlacheckiej w kraju i za granicą	34
Stanisław Konarski i pijarskie <i>Collegium Nobilium</i> w Warszawie ...	35
Szkola Rycerska Stanisława Augusta Poniatowskiego	38
Jezuickie konwikty i kolegia szlacheckie	38
Szkoly parafialne przed utworzeniem Komisji Edukacji Narodowej ...	40
Tradycje i aktualności	42

Rozdział II

Okoliczności utworzenia Komisji Edukacji Narodowej	45
Kasata Towarzystwa Jezusowego	45
Breve kasacyjne w Polsce	47
Koncepcja Stanisława Augusta	49
Projekty prawa i Komisji Edukacji Narodowej. Debata w Delegacji ...	51
Szkoly i majątności pojezuickie	53
Podstawa tekstu prawa o Komisji: projekt „królewski” w redakcji J. Chreptowicza	56
Sprawa biskupa wileńskiego I. Massalskiego	57

Inne projekty	58
Szczęśliwe zbiegi okoliczności	60
Powołanie Komisji	62
Komisja jako zespół. Zasługi króla i jego bliskich	63
Zasady	66
Pierwszy uniwersał	67
Zamiary i marzenia	68
Słabość KEN jako instytucji w pierwszym okresie działalności	69
Fundusz edukacyjny. Potrzeby, zamierzenia i rzeczywistość	72
Rozdział III	
Okresy przemian w KEN	77
Cezury	77
Koncepcje Stanisława Salmonowicza	79
<i>Ustawy jako cezura w przekształceniach Komisji</i>	
Edukacji Narodowej	81
Końcowe lata KEN, 1793–1794	82
Rozdział IV	
Prawo 1776 r.: Edukacja Narodowa. Komisarze 1773–1794	89
Zwołanie Sejmu 1776 r.	89
Nadzieje i zyski Komisji Edukacyjnej	90
Przygotowania Komisji do rozgrywki o nowe prawo sejmowe	92
Wystąpienie Antoniego Małachowskiego	95
Komisarze Edukacji Narodowej 1773–1794	96
Niestabilność zespołu w latach 1791–1792. Podział Komisji	
na Koronną i W. Ks. Litewskiego	98
Podział chronologiczny dziejów KEN na okresy	99
Koncepcje ucznia i nauczyciela jako myśl przewodnia programów	
wychowania i nauczania	101
Rozdział V	
Wybrane problemy przygotowania do kompleksowej reformy.	
Towarzystwo do Książ Elementarnych	105
Trudności pierwszego okresu	105
Projekty i plany edukacji	106
Departamenty szkolne i funkcje wizytatorskie komisarzy	108
Projekty i pierwsze decyzje	110
Okoliczności powstania TdKE i organizacja prac	113
Członkowie TdKE	116

Prace nad przygotowaniem podręczników	118
Prospekt	118
Problemy związane z drukiem i dostarczaniem podręczników do szkół ..	123
Ocena prac TdKE	125
Rozdział VI	
Problemy lat 1777–1790	127
Biskup Michał Poniatowski jako prezes Komisji Edukacyjnej	127
Uporządkowanie spraw ekonomicznych	129
Problem wizytowania szkół po 1776 r.	130
Wizytacja i reforma kołłątajowska Akademii Krakowskiej	132
Ustawy Komisji Edukacji Narodowej	133
Problemy przełomu lat 80. i 90.	136
Rozdział VII	
Szkoły parafialne	139
Rozdział VIII	
Komisja Edukacji Narodowej wobec kształcenia dziewcząt	155
Rozdział IX	
Wychowanie klasztorne dziewcząt	171
Zakończenie	175
Bibliografia	179
Summary	187
Santrauka	193
CZĘŚĆ II	
Wybór tekstów źródłowych	207
Bulla Klemensa XIV (fragmenty tłumaczenia z epoki).....	209
Projekt Wyrwicza	219
Ustawy dla kawalerów edukujących się	224
Uniwersał 24 X 1773 r.	244
Protokoły posiedzeń Komisji Edukacji Narodowej	
17 X 1773–18 X 1774 r.	245
Ordynacja Komisji Rzeczypospolitej Edukacji Narodowej	287
Rozporządzenie ekspensów do edukacji najpotrzebniejszych	
2 III 1774 r.	290
Instrukcja dla wizytatorów 20 VI 1774 r.	293

Przepis dla szkół parafialnych [1774 r.]	295
Przepis Komisji Edukacji Narodowej na szkoły wojewódzkie [1774 r.] . .	301
Przepis dla rektorów szkół [1774 r.]	315
Przepis dla prefekta szkół [1774 r.]	317
Przepis dla dyrektorów [1774 r.]	319
Otwarcie Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych	327
Obwieszczenie od Komisji Edukacji Narodowej względem napisania książek elementarnych do szkół wojewódzkich 28 VII 1775 r. . . .	332
Relacja o Komisji Edukacji Narodowej przez J.W. JMmci Pana Lipińskiego, podkomorzego łatyczewskiego, posła województwa podolskiego, delegowanego od Stanów Rzeczypospolitej do egzaminowania onejże swoim i kolegów imieniem, przed Stanami Rzeczypospolitej na sesji sejmowej die 18 octobris 1776 anno uczyniona	339
Edukacja Narodowa (prawo sejmowe) [1776 r.]	348
Uniwersał obwieszczający od jurysdykcji i kadencji sądów Komisja Edukacji Narodowej [1776 r.]	353
Uwagi o nowym instrukcji publicznej układzie przez Komisją Edukacji Narodowej uczynionym, ku objaśnieniu chcących o nim wiedzieć i sądzić	360
Powszechne dla konwiktu ubogiej szlachty ustawy czyli przestrogi [1776–1777 r.]	371
My Rektor i Szkoła Główna Koronna Akademia Krakowska: <i>Wszystkim rektorom, prorektorom, przełożonym i nauczycielom szkół publicznych w Koronie, a mianowicie zgromadzeniom stanu akademickiego wydziałowym i podwydziałowym wiadomo czyniemy</i> . .	377
Przyjęcie ustaw, submisyje (protokół zjazdu w Warszawie, 5 IX 1781 r.)	383
Komisja Edukacyjna Obojga Narodów: prawo na sejmie 1793 roku postanowione	385
Odezwa Wydziału Instrukcy względem dawania nauk po szkołach narodowych i pensyi dla nauczycieli	400
Jan Śniadecki, uwagi nad historią literatury polskiej przez Feliksa Bentkowskiego 5/17 stycznia 1814 r.	402
Indeks nazwisk	403
Indeks nazw geograficznych	409